

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any IV.—TARRAGONA, 29 Octubre de 1916.—Núm. 161.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Rambla de Sant Joan, 50, baixos

TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.

No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre 1'50 ptes.

Anuncis, a preus convencionals.

El nostre número extraordinari

El número de RENOVACIÓ que hem anunciat per a avui, dedicat a tributar un Homenatge de simpatia per les nacions Aliades que lluiten en defensa de la llibertat d'Europa, definitivament veurà la llum pública el prop-venent diumenge dia 5 de Novembre.

El gros sacrifici que'ns hem imposat i la tasca que'ns reporta la confecció de aquest número, que constarà de 16 planes, tirat a varies tintes, son la causa de que no hagi sigut possible publicar-lo avui, i creiem que'ls nostres treballs se veuran compensats per l'estímul de tots els qui senten i tenen fé amb la causa dels Aliats, en part ja correspostos per escriptors de tanta válua,—que ja s'han dignat enviar-nos treballs escrits expressament per al nostre extraordinari,—com l'Apeles Mestres, l'Albert Bastardas, i molts altres.

El nostre vinent número de RENOVACIÓ serà, doncs, un verdader aplec de pensaments i criteris de homes ben emicients en la política i en la literatura de Catalunya, estudiant i criticant l'obra de les nacions beligerants en aquesta guerra sens precedents en la Historia del Mon.

Els nostres habituals col·laboradors que vulguin honorar aquelles planes amb qualque treball, poden enviar-lo per tot el dia 31 del corrent.

MARGINAL

Lo del Dipòsit Franc a Barcelona

JA ha sigut concedit el Dipòsit Franc a Barcelona amb totes les prerrogatives que mana la llei. Una vegada mes les maniobres regionalistes no han donat el fruit que s'esperava i aquella seva política de acostament al govern va donant millors resultats o més positius, de lo que poden vanagloriar-se, i el govern va «acostant-se» concedint primerament al president del Treball Nacional de Barcelona el títol de Comte de Caralt, de lo que no se'n beneficià ningú, i ara concedint a aquell port el Dipòsit franc, de lo que'n pod sortir tota una ciutat amb mes o menys beneficis, encare que no hi tenim grans confiances, puix que ben demostrat ens tenen els capitals barcelonins de son retraïment a pendre part en el comerç, preferint tallar a fi de trimestre els cupons o bé emplejar-los al estranger.

El sol anunci de la concessió del Dipòsit Franc a Barcelona ha bastat per a que vingüés el mutisme per part dels regionalistes al Congrés. Ja no criden. Ja no demanen res de les aspiracions integrals de Catalunya. Ja no parlen de Autonomia catalana, perquè veïen que per aquest camí se'ls hi tancaven les portes del govern i una vegada mes se han entre-gat al centralisme benefactor.

Mes aquest, se ha sapigut aprofitar de la ocasió i ha fet una concessió que no es tal i sí solsament una autorització, es a dir, que ha de venir després una nova disposició concedint-lo, i encare de certa manera, puix que'l ministre d'Hisenda es el que ha de autoritzar les operacions que hagin de realitzar-se en el Dipòsit.

Els de la «Lliga» ja tenen (?) lo que tan anhelaben, ja tenen assegurat (?) el triomf per a les properes eleccions, emprò realment qui ho tenen més segur son els ministerials. Que aixó es fer vaticinis massa prematurs? Be ho creïem que algú aixís ho dirà i segurament mofant se'n; emprò podeu tindre la seguretat que, per disort, serà de aquesta manera. Una prova? Està ja anunciada la visita del Rei Alfons a Barcelona, a recullir els llovers de aquella concessió, i ara veureu com els regionalistes li rendeixen acatament i a la vegada, com suren un xic mes les idees ministerials que van escampant-se per la ciutat comtal com palesament se ha demostrat amb els molts centres dinàstics que a allí se estàn montant-se. Aixó es lo que Catalunya tindrà de agrair-los hi als regionalistes: la nova instauració de lo que ja havia desaparegut completament, çó es, el centralisme.

I deixant alló. I Tarragona? Pobre Tarragona i pobres de nosaltres, els tarragonins! A Tarragona no se la anomena per a res amb aital concessió. I no havíem quedat, senyors regionalistes, que amb aquella concessió, simultàniament, vindria també un'altra per al nostre port? Aon és, doncs? Disortament, com ja prevèiem, els regionalistes o lo que es lo mateix, els barcelonins solsament han procurat el millorament per a ells sens recordar-se per a res dels seus germans, dels tarragonins com mai se'n recorden de les altres germanes catalanes: Lleida i Girona. Sols Barcelona! Heu's agut el seu mal! Els altres... els altres... que's morin, que hi fd! No es aquest el vostre pensar, senyors regionalistes?

Lo que es de doldre, es que a aquí, a la nostra ciutat, hi hagi algú que'ls segueixi encare, que, sortosament, son molts pocs, poquíssims. I molt més dol, es que aquests, quan se tracta de assumptes com el que's debat, sempre sobreposen el seu ideal (?) regionalista a tot amor a la ciutat, i lo que es pitjor, ens maltractin a nosaltres, dient-nos mals patriotes, perquè posém tot el nostre amor per a la nostra estimada Tarragona, sens menyspreu a Catalunya. Consti que a estimar-la, no'ns en pod ensenyar cap regionalista, i molt menys aquest que prénen seient al Congrés, que no se aixecan per a protestar, tan solsament, dels fets que tan injuriàren a Girona i Catalunya.

PÓL·LUX.

Sobre una assamblea

LA resenya de l'assamblea haguda pels federals per a tractar de quina devia ésser la seva actitud en les properes eleccions a diputats provincials, ens ha sorprès de valent i no podem per menys que sortir-los al pas sobre lo que diuen de nosaltres, nacionalistes republicans.

Ja no comentem el fet de que es dongui publicitat a les discussions que porta en si tota proposició a una assamblea, puix que demostra sempre l'existència de parers i judicis que sovint fora millor guardar-los discretament.

Volem referir-nos a lo qu'ens atany.

Realment, no podem admetre aquesta manera tant mesquina de tractar els assumptes despullant-los de tota idealitat i descendint al terreny de les cosetes. Com tampoc podem admetre de cap manera que vulga fer-se responsable a tot un partit de lo que puga fer un individu. ¿Aont aniriem a parar seguint aquest camí? ¿Qué es diria de nosaltres si volguéssim fer responsable al partit federal de que algú que tal s'anomena es vengui el vot amb el pretext d'una necessitat?

Deixin-se de coses els amics federals i agafin amb alé i bona voluntat lo que creguin millor con-venir-los per a expandir els ideals amb que combreguen, que nosaltres, els nacionalistes republicans, sabem de sobres quin es el nostre deure en tots els moments i proves tenim donades de nostra fidelitat a lo que constitueixen les nostres conviccions, i sobre tot sobre tot! no retraïem cosetes, que no han de treure a cap finalitat.

¿Quin es el partit que no guarda un capítol d'agravis? ¿Doncs nosaltres, ne tenim una bossa plena!

Per lo demés, no ens sembla aquest el camí mes indicat per a arribar a la unió dels elements d'esquerra que amb tan de gust acceptá la seva assamblea segons resa la nota publicada en el seu porta-veu.

L'obra de la Mancomunitat

Una Biblioteca Popular a Valls

i les Escoles de Comerç

NO podem resistir la temptació de copiar el brillant discurs que, en ocasió de posar la primera pedra de la Biblioteca Popular que a expenses de la Mancomunitat Catalana s'ha de montar a Valls, ha pronunciat D. Eugeni d'Ors, Secretari de l'Institut d'Estudis Catalans i Director de l'Escola de Bibliotecaries.

Dos motius ens impulsen a copiar aquesta formosa oració; l'un es d'adhesió a l'acte de referencia, i l'altre, per a celebrar que de llavis de persona tan autoritzada com ho es D. Eugeni d'Ors parlés de les futures obres que la Mancomunitat tracta de realitzar, havent citat d'entre aquestes, les Escoles de Comerç. Com Tarragona, per boca del jove Centre Autonomista de Dependents de Comerç i de la Industria té sollicitat de fa molt de temps l'establiment d'una Escola de Comerç, les paraules de l'Ors son per a nosaltres de gran estima i d'una consoladora esperança.

I ara escoltém a l'eminent pensador.

«Amb vibrant paraula s'expressa en termes semblants als que segueixen:

Haveu vist que el mal temps, seguit d'aquest combat entre els núvols i el sol, ha volgut deslluir la festa, semblant els elements que volen frustrar les obres de la Mancomunitat.

Aquí o a una altra banda la festa s'hauria realitzat, sense el sol i sense el flamejar de les banderes.

Dins de cada vallenc s'hauria fet, que cada un porta el sol a dintre. (Aplaudiments.)

Ai! del que té el sol de fóra, que és el que crea les races fatalistes. El sol propi interior ha fet que un estol d'homens s'escampi per Catalunya, llençant llevors de l'esperit nou.

Recordo que algú benevolent excèptic deia:

—Per Catalunya, voleu predicar una nova paraula? Perden el temps i fins les pedres es giraran contra vosaltres.

Millor que s'alcin, perquè és aquest el necessari camí per fer uns senyors de les pedres. (Molt bé.)

Aquí n'hi ha una que ha cisellat la mà de l'artista. Un cop soterrada, no s'estarà quieta com la pedra que es llença al caure a terra, sinó que es sentirà els cops i els batecs com de l'infant que ha de néixer.

Picará a la superfície de la terra fermentadora de Valls, i si la oblidessiu, ella us cridaria i us acompanyaria com un remordiment.

La veig plena d'avenir, com un començ d'una era nova, en la que naixerà el Museu de les arts belles i de la indústria, i les Escoles de Comerç que la Mancomunitat pensa crear, i tornaran les generacions que se n'anaren de Valls, per manca de vida: vindrà ara tota la renaixença d'un poble.

El seu halè és l'esperit d'un poble.

Recordo que anant de viatge per Catalunya amb un estranger, em deia aquest—al veure als minyons sapats, en plena maduresa de salut física i moral que són vestigis de la bellesa romana.—I quin bell poble seria aquest, si li donessin els mitjans necessaris per al seu progrés.

No són com les cares del Nord que no tenen redempció, embrutides pels vicis.

Són vosaltres qui heu sabut fer l'alcohol, obtenint-ne la riquesa i no caient en el vici.

En cinquanta anys, amb la vostra fortalesa i l'empenta cultural de la Mancomunitat, tot Catalunya estarà canviada.

He vist en els vostres diaris el daler d'intensificar un esforç de cultura, i aquest esforç us donarà una gran intervenció en aquest esplendor. Recordeu-se'n de mi quan es compleixi aquesta profecia.

Tenim la consciència plena de la Biblioteca i no és el vostre entusiasme rutinari: en ell teniu el començament de la vostra recompensa.

Com una àncora agafarà la primera pedra i com un navegant, sento el mateix impuls de Colom al trepitjar la terra d'Amèrica, d'agenollar-me i besar-la perquè seu és l'avenir.

Una gran ovació coronà la magnífica oració de D. Eugeni d'Ors.

Molt ens plau l'acte de referència que, segons tenim entès, s'anirà explicant per tot Catalunya; però ja que d'aquest acte cultural parlém, no serà de més que excitém an els nostres diputats provincials per a que no deixin en el recó de l'oblit la noble empresa del C. A. de D. del C. i de la I. de la nostra ciutat de dotar-la d'una Escola de Comerç. És aquest assumpte de prou trascendència per a que ningú, absolutament ningú se'n oblidí. Ho reclama no ja el «Centre» al que li cap la gloria de la iniciativa i de l'esforç realitzat finses avui, sinó també la necessitat més apremiant, l'interés mercantil i la mateixa utilitat de la ensenyança especialitzada.

No ens cansarem de insistir sobres aquest punt mentres no tinguem una resposta categòrica. Han passat ja alguns mesos d'ensà de la presentació de la instància sollicitant de la Mancomunitat l'establiment de l'Escola de Comerç, i, que sapiguem, cap resposta s'ha obtingut en clar.

Interés de tots nosaltres és promoure la qüestió, no pas amb gesticulacions ni crits, però cal que la raonada petició dels dependents de comerç de Tarragona obtingui una resposta ajustada al prec; i nosaltres entenem que aquesta no pot ser altre que la d'accedir a lo demanat cercant per a la seva rea-

lització quants mitjos econòmics tingui la Mancomunitat de Catalunya, o també cercant-ne d'altres per a que es porti a terme l'obra anyorada per tots els bons ciutadans de Tarragona en el plaç més breu possible.

B.

N. B.

Escrites les precedents ratlles, persona de la nostra bona amistat i confiança, ens entera de que ha sigut presentat al Concell permanent de la Mancomunitat Catalana l'Informe de la Comissió Pedagògica de la mateixa Mancomunitat, en el qual, en principi, se sosté el criteri exposat en la instància del C. A. de D. del C. i de la I. de Tarragona sobres l'establiment de les Escoles de Comerç, a condició de que en aquestes s'hi pugui obtenir els títols oficials que l'Estat espanyol hi expedeix; i també es parla de la conveniència de la especialització en les ensenyances del comerç.

Com se'ns ha promés l'Informe en qüestió, una vegada l'havem llegit i estudiat degudament hi diré el nostre humil parer.

Mentestant ens plau rectificar alguns dels conceptes emesos en el comentari del discurs de l'Eugeni d'Ors, agraint vivament a la persona que ens ha fet la anterior revelació el seu zel demostrat en aquest trascendental assumpte.

B.

Al Doctor Martí i Julià

VAREU presentar la dimissió de President de l'Unió Catalanista. Ras i curt va ésser acceptada. No m'estranya. Sou redemptor... A en Pi i Margall també els seus deixebles, volien arrebasar-li la Presidència del partit. Feu com ell. Poseu vos molt per demunt de les miseries de Comitès i d'Assemblees. Considereu-vos superior a les febleses dels homes. Tingueu sols present que la Patria està governada per forasters. No olvideu que a la taula de la vida hi ha molts catalans que no hi tenen seient. Ara més que mai en aquest temps de claudicacions, cobardies i desercions, feu sentir el ressó de vostra veu de ferma intransigència. No adeussiau, sino a reveure! en la propagació de humanisimes ideologies. Amb Presidència o sense Presidència, amb la paraula o amb la ploma, no desmaièu! ¡Catalunya i sempre avant! ¡Altres vindran que vos ferán plena justícia!

P. REDÓN.

Buenos Aires, a 25 de Setembre de 1916.

L'Anton Isern

DESPRÉS de publicar-se a *L'Esquella* aquella crònica parlant de la aparició de «Esplets d'ànima jove», vaig escriure una carta dirigida al poeta, insegur de si arribaria a son lloc.

Als tres o quatre dies rebia en un sobre petit una resposta carinyosa del amic, i una poesia que conservo i que amb algunes modificacions he vist publicada en dos o tres llocs.

Crec qu'era un periòdic de Tarragona ont vaig trobar l'infausta nova del tràgic desenllaç que va robar-nos al excels poeta, cridat a realitzar una bella missió d'apòstol. No cal dir l'efecte que'ns produiria aquella notícia i si vaig lamentar que se'l portés a la urb al cantador de l'obra natural, donant-li unes ales que no havien de servir-li per volar pels cels de la poesia verge, la seva enamorada.

L'Isern no devia ésser sotmés a la proba del flam. Com la papellona, va cremar se les ales, enlluernat amb les resplandors, no sempre veritables, dels que obtenen títols de mestre.

Devia tenir una mica més de serenitat i una

mica més d'orgull, perquè aqueixa serenitat li haurien aconcellat esperar la collita del seu intel·lecte i del seu cor gran, i aqueix orgull l'hauria fet creixe davant dels que ell suposava cimals del sapiguer.

Plorem la seva equivocació els qui som amics de l'expontaneïtat i necessitem delectar-nos amb el fruit saborós dels privilegiats intel·lectualment i sentim l'interna emoció produïda pel record d'una artista sense regles, que en les asprors camperoles d'Alcover, trobà'l tema d'una colla de composicions successives, que haurien sigut escambell de l'obra d'un artista d'ales lleugeres, que, del cel estant, hauria sapigut interessar les fibres dels cors condormits.

J. COSTA I POMÉS.

Barcelona.

Gloses

IV

D'UNA FESTA

ES la «de la Raza». Oh! més, no sabéu quina és aquèsta? És aquèlla qui a aquell a qui avui tracta d'honorar, el deixà morir a ses velleses, de fam i fret, i encadenat en els soterranis d'una presó, en paga a les glories i riqueses que tenia que portar-li, encare que més tard se les deixés perdre (la raça) per no dir una altre cosa.

Es aquèlla quina festa típica, no n'és pas una de Poesia, ni de Música, ni de Pintura, ni olímpica, no: es una cursa de braus.

Oh! una cursa de braus! ¿Heu estat mai en una enfermeria de plaça de toros? Quin aspecte de dolor, de desolació, de tristesa! Uns llits, un botiquí i en la pared i al fons, una creu! Tot aixó, paral·lel de l'espòliarium, ho prepara aquesta raça, per a quan els seus ídols venerats, els *toreros*, molts de élls analfabets degenerats, caiguin banyats amb llur sang barrejada amb la dels pobres cavalls i la del foll brau!

Aquesta raça es aquèlla opressora de la que'n fugiren tots aquells pobles del Continent Nou tant tost pogueren, per la fam de civilització i cultura que sentien no volguent-ne ni'l nom.

De festa?: el nom. La raça?: aquèsta!

D'UN LLIBRE

AQUÈSTA es la d'un llibre obra d'un Mestre en Arqueologia qui éssent una autoritat en la Ciència es un ciutadà il·lustre i artista de temperament. I aixó ja vol dir un gran amor a les *coses grans*. El Mestre es el Dr. Agustí Maria Gibert; el llibre «TEMPLES PAGANS DE LA TARRAGONA ROMANA».

Oh, Mestre! jo la he llegida amb ànsia; amb la sed de les nostres coses belles i grans d'un jorn... i jo voldria valdre infinit per a que la meua alabança vostra, valgués infinit també, que ben infinitament ho mereixéu en aquèsts temps en que les gents qui manen, manen soterrar aquèstes coses grans i belles que vos resuciteu en vostra obra!

WERTHER.

Notes ciutadanes

La Biblioteca provincial i el Museu diocesà

EL Ciutadà és un home tal vegada quelcom estrany en les seves coses. No és estrany. Tots tenim una dèria o altra; tots ens revoltém qualque vegada en no seguir la corrent de les coses, siga per displicència, siga per voler esbrinar nous horitzons, siga per lo que siga.

Es el cas, doncs, que aquest Ciutadà també s'ha revoltat en mes de una ocasió. Per qué, s'ha dit, per

qué es veu privat d'anar a passar unes hores entregat a la lectura dels volums que's guarden en els prestatges de la Biblioteca provincial, durant les úniques hores que li vaguen, que son precisament en els dies festius? Per qué, s'ha tornat a preguntar, no pot admirar les coses venerades i artístiques, que'l magatzem dels claustres de la nostra Catedral convertit avui en Museu diocesà, guarda amb tanta escrupulositat, estant com està solament a la disposició dels ciutadans durant certes hores dels dies de treball?

Veu's aquí que tal vegada no seria aquest sol el Ciutadà que durant moltes i moltes hores aniria a treure'n profit de les ensenyances aprofitables, que han d'ésser moltes, que tanquen aquells polsosos llibres de la Biblioteca provincial i en els diferents i valiosos objectes que s'han col·leccionat en el Museu diocesà, per ordre de l'actual Arquebisbe Dr. López Peláez.

No podria arreglar-se de manera que, al menys durant els dies festius tot el matí estessin a la disposició dels ciutadans tant el Museu diocesà com la Biblioteca provincial?

Un ciutadà que hagi de guanyar-se la vida amb el producte del seu treball, no pot pas distreure ni un quart d'hora dels dies feiners per a la seva il·lustració.

De poder solucionar-se aquests inconvenients en la forma que'l Ciutadà se permet indicar, creguin els directors d'aquells establiments que acceptaria tot-hom el sacrifici que representa tant l'haver de pujar tot aquell reguitzé d'escalas per a anar a la Biblioteca, com tenir de fer via al cap d'amunt de la nostra Tarraco per a fer la visita al Museu diocesà.

I no cal dir que'ls forasters que venen en dies festius també restarien agraïts de poder visitar aquests dos llocs d'il·lustració durant el dematí dels jorns festius, talment com, i amb molt bon acert, se fa amb el Museu provincial.

El Ciutadà, pel bon nom de la ciutat i dels seus habitants, no cal dir que sentiria molta joia si els directors d'aquells dos llocs accedien als precs que avui els hi formula el firmant en nom de altres que també es troven privats de poder assistir els dies festius al Museu Diocesà i a la Biblioteca provincial.

CIUTADÀ.

guerra, i menys, desde el moment que no l'ha fet amb la intenció de suprimir la llibertat d'altres nacions ni de sotmetre-les, tenia el dret d'obtenir l'auxili actiu de les classes obreres per a la defensa de la llibertat i la independència del país serbi.

2. Obligada a defensar, amb les armes a la mà, la seva llibertat, Serbia, en aquesta guerra que li ha estat imposada, complint el seu deure de país lliure, ha sigut la que ha suportat, relativament, més sacrificis en homes i en béns. Banyada en un mar de sang dels seus fills i davant de les runes del treball de les seves generacions, tenia el dret i el deure de donar, a la seva defensa, àdhuc el caràcter revolucionari; a proclamar el dret a la llibertat dels seus compatriotes serbo-croates-slovacs, en perfecte acord amb el principi proclamat, des de molt temps, per la Internacional: el dret de les nacions, o de la part esclavitzada de les nacions, a donar compliment, elles mateixes, als propis destins col·lectius. *Sense la llibertat i la independència de les nacions sotsmeses, no hi haurà pau durable.* Per l'interès de la civilització, de la llibertat i del socialisme i per a que aquesta guerra sigui la darrera, cal treballar per aquest objecte.

3. El partit socialdemòcrata serbi feu pressió sobre el govern, a fi de que fes tots els possibles per a evitar la guerra. Esperava dels partits socialdemòcrates d'Austria i Alemanya la mateixa actuació vora els respectius governs per a impedir la guerra. En lloc d'això, dissortadament, i contrariament a la solidaritat proletaria de la Internacional, ells concediren als respectius governs els crèdits de guerra per a atacar (!) la Serbia, i mai han volgut intervenir per a impedir els crims que els exèrcits seus cometien als països invadits.

4. Les conferències socialistes de Zimmerwald i de Kienthal no tenen el caràcter socialista internacional. El partit socialista de Serbia no hi estava representat an aquestes conferències; la presència del seu diputat Katzlerovitch tenia un caràcter privat, i de les seves declaracions ell n'era l'únic responsable.

5. Tot el que havia passat i succeït al nostre país, abans i durant la guerra, és un assumpte interior, del qual ja ens ocuparem a la nostra terra.

Paris, Agost 1916.

VEL. M. STOYANOVITCH, redactor en cap d'*El Socialista*; DOCTOR DRAGUICHA M. GJOURITCH, agregat a la Universitat de Belgrado; A. PAVLOVITCH, antic Secretari del partit socialista; ANTONIYÉ OUROCHEVITCH, advocat i candidat diputat socialista; MILLÁN MARINKOVITCH, antic diputat socialista.

Un manifest dels socialistes serbis

L'agrupament socialista de Serbia ha acordat fer pública la Declaració següent:

«El correligionari Fricha Katzlerovitch, diputat del partit socialdemòcrata serbi, ha presentat un comunicat a la Comissió socialista internacional de Berna. Aquest comunicat, que ha estat fet públic per la Premsa, no té res que veure amb l'acció del partit socialdemòcrata serbi. No estant en situació de poder comprovar l'autenticitat d'aquest comunicat, ens limitem a declarar el que segueix:

1. Considerem que Serbia, per la seva part, ha fet tots els possibles per a evitar aquesta guerra i totes les conseqüències destructores que ha causat. Havent acceptat gairebé totes les exigències humiliants de l'ultimatum austro-hongarès, que privaven la part lliure de la nació serbia, la Serbia, del seu dret de disposar ella mateixa de la seva independència, dret regonegut, a tots els pobles; per tots els Congressos internacionals, i havent-se sotsmes, per a les altres exigències, a l'arbitratge de la Haia, Serbia es lliberava de tota responsabilitat en aquesta guerra, davant del propi tribunal socialdemòcrata. Això ha estat regonegut, a Serbia, àdhuc per la socialdemocràcia alemanya en el seu primer Manifest. Havent estat agredida, a pesar de tot això, perquè Austria-Hongria volia (!) la guerra, Serbia s'ha trobat en el cas de legitima defensa per a la salvaguarda de la seva llibertat i la seva independència. Cada poble, segons la resolució del Congrés socialista internacional de Copenhague, té el dret i el deure de defensar-se contra l'agressor. Complint aquesta resolució, Serbia, que no ha provocat la

NOVES

Per al vinent número, extraordinari, de *RENOVACIÓ*, el reputat artista tarragoní i bon amic nostre *Quiquet* ha dibuixat una hermosíssima alegoria, que publicarem en la primera plana del periòdic.

Hem de consignar i amb molt de sentiment, una nota trista.

El diumenge darrer, i a conseqüència de un accident automovilista, va deixar d'existir el qui fou nostre respectable i bon amic, l'agent de duanes d'aquesta ciutat, N'Antoni Mariné.

El senyor Mariné era una de les persones més relacionades de la capital, i la seva llarga vida mercantil l'havia fet captar les moltes i honroses simpaties que'l mateix disfrutava.

Al seu fill, el nostre no menys benivolgut Antoni, aixís com a la demés família, la redacció de *RENOVACIÓ* els hi expressa el seu mes sentit condol.

A la Cambra de Comerç espanyola de Buenos Aires hi han els diplomes dels premis guanyats en l'Exposició Universal de 1910 efectuada en aquella capital.

Els diplomes s'entreguen als interessats o apoderats mitjansant el pago de 20 pesos moneda nacional (unes 45 pessetes).

Per a avui està ficat el Concell general ordinari de representants de l'Unió Catalanista, el qual, pels assumptes que s'han de debatre, revestirà una gran importància.

Tots els dies, cap al tard, se veu invadit el carrer de la Unió per una caterva de criatures que converteixen dit carrer en camp de les seves entremaliadures, molestant als transeünts i deslluïnt el bon aspecte de dita via.

Tarragona : Imp. Llorens i Gabré : Fortuny, 4

ANTIGUA CERRALLERIA de la Vda. de Baldomer Baró

Plaça del Rei, 7 i 10

Se construeixen tota classe de panys de seguretat, bascules, romanets, portes ondulades, i tot el ram de cerralleria artística, etc., baix la direcció de

PAURUIZ

LLIBRES REBUTS

«Poemes i llegendes» de Ramón Ribera i Llovet.

Ha arribat a nostres mans el nou llibre de poesies «Poemes i llegendes» del escriptor sabadellenc En Ramón Ribera i Llovet, força conegut dins el camp de les lletres catalanes. El tomo, luxosament editat, consta d'unes vint composicions a quina mes xamosa. En altres llibres avant publicats, el jove poeta ja s'havia conquistat un nom ben prestigiós, consolidant-se en el present per l'inspiració de que fa gala; poesies les seves, sentides i senzilles, sens rebuscaments i plenes d'expontanitat i que fa que's lleigeixin d'una sola tirada.

«La mentira anònima»

L'autor de «En desagravió», el entusiasta francòfil En Francesc Melgar, ha donat a l'estampa un nou follet, «La mentira anònima», en quines pàgines vibrants i plenes de vritat futeja als seus destructor desentmascarant-los, treient a la vindicta pública les baixes passions i'ls motius que li han fet moure la ploma per combatrels.

Es un verdader document històric aital follet i una bofetada en plena cara dels carlo-luterans donana pels seu antic correligionari.

Sastreria de Francesc Gabriel

La casa de mes novetat :: Trajos a mides de 40 pessetas :: Perfecció i economia

Plaça de la Font, 14 TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissaria general
 de Segurs, segons mana la Llei.
 Director facultatiu: **DR. RABADA**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i analisis micro quimic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 666.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
 de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
 licors estomacals

FABRICANTS:

Fills de Joan Vilá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en
 l'Exposició
 de Buenos Aires.

Demanen en els cafés i pasteleries

Indicat per a casaments,
 batetjos i banquets

Sastreria

Novitat

= DE =

Luis Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Casa Literas

Recomana al públic
 sos acreditats Cafés

Torrefacció diària

Gran assortit de articles
 del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la
 qualitat dels seus gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TARRAGONA

STOCK

Michelin i Dunlop

Accessoris i peçes soltes per a

Bicicletes,

Motocicletes

i Automovils

Oils lubricants, betzines i bujies.
 Vulcanització i venda de Neumàtics
 i càmares per a tota classe de
 Autos

Despatx i Exposició: MASDEU i C.

Unió, 32 : : Telèfon 259

TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

= DE =

FREDERIC MIRET

Fruites fresques, embutits, fiam-
 bres, conserves, vins, xampanyes
 :: i tota classe de comestibles ::

UNIÓ, 28 — TELEFON 245

TARRAGONA

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

= DE =

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys : Escribanes : Plu-
 mes Stilogràfiques : Pesa-carès : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja pa-
 pers amb rellotje venitat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MENJADORS DEL JARDÍ

FRANCISCO LÓPEZ

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en
 endavant i a la carta.

Hospedatges per temporada a preus con-
 vencionals.

: Habitacions amb llum elèctrica :

Hotel Internacional

Recentment inaugurat

Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
 I AUGUST, 26

TARRAGONA

Petit Versailles

Bar de Moda

Refrescos - Cafè - Li ors - Doïços

Explendit servei
 de Restaurant:

Piano elèctric — Overt dia i nit

Rambla San Joan, núm. 49

Telèfon, 242

Tarragona

FRANCISCO COCA

Lo millor en comestibles

RAMBLA CASTELAR, 24

Corbates

i articles pera home

Gilbert Germans

PREUS BARATOS

Pere Floret

Corredor Reial de Comerç

Apodaca, 9

Sabateria

"La Mariposa"

= DE =

Joan Domenech

Calçats econòmics,
 a mida i de luxe.

PREUS FIXOS

Grans existències
 de totes mides i
 classes.

Carrer Major, 2
 Tarragona

Fàbrica de Braguers

= I DE =

Aparatos Ortopèdics

(TRENCATS)

EL BRAGUER-ARTICULAR-REGU-
 LADOR sistema MONTSERRAT es
 el més pràctic i modern per a la re-
 tensió i curació de les hernies per
 cròniques i rebel·des que siguin.
 Grans existències de BRAGUERETS
 DE GOMA per a la radical curació
 de les hernies de la infància i tot lo
 concernent a Cirurgia i Ortopèdia.

ESPECIALITAT

EN LA CONSTRUCCIÓ

DE FAIXES VENTRALS

CASA MONTSERRAT

UNIÓ, 34 — TARRAGONA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape Juice Co. L^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i conval-
 lencia

Se ven per tot arreu

FERRETERIA MALLOL

Bateria de cuina :: Eines de totes classes :: Articles per
 a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos — Articles per a Sports

Sant Agustí, 9 i 11. — Tarragona